

NOTITIE

Ter : Kennisneming en standpuntbepaling
Bestemd voor : De Presidentenvergadering
Datum : 24 september 2024
Bijlage(n) : brief aan PG & Inventarisatie takenlijst

De teamvoorzitter wel/niet-rechter Overweging NVvR

Inleiding

In diverse gerechten vervullen niet-rechters de functie van teamvoorzitter. Begin dit jaar is, overigens niet voor het eerst, discussie ontstaan over de grondwettelijke bezwaren hiertegen. In het PRO van oktober 2014 is als beleidslijn afgesproken dat het functioneren van een rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast (rechter) moet worden beoordeeld door een andere rechter. De Presidentenvergadering heeft begin dit jaar aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad gevraagd of hij die beleidslijn van het PRO inzake het voeren van functioneringsgesprekken onderschrijft. De PG heeft in juni hierover een notitie uitgebracht. De PG concludeert dat het voeren van functioneringsgesprekken inderdaad voorbehouden moet blijven aan rechters zelf. Hij verwijst daarbij naar bepalingen die toezien op de onafhankelijke positie van de rechter en de (grond)wettelijke waarborgen die daarmee samenhangen. De notitie van de PG ziet uitsluitend op waarborgen ten aanzien van het functioneringsgesprek en heeft niet de strekking alle facetten die samenhangen met de (niet-rechterlijke) teamvoorzitter te bespreken.

Het rechterlijk domein

De NVvR hecht eraan te benadrukken dat het rechterlijk domein des rechters is en blijft. Bestuurders en teamvoorzitters, rechters of anderszins, hebben een verantwoordelijkheid om het werk van rechters zo goed mogelijk te organiseren, maar moeten daarbij de grenzen van het rechterlijk domein respecteren. De Wet RO bepaalt dat bestuurders niet treden in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak of in categorieën van zaken. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor de teamvoorzitters.

Ten tweede onderschrijft de NVvR de visie van de PG dat het grondwettelijk niet is toegestaan om functioneringsgesprekken met rechters door niet-rechters te laten voeren. Om de onafhankelijkheid van rechters te waarborgen is het belangrijk dat rechters alleen met rechters over het (algemene) functioneren spreken.

De NVvR betreurt het dat de visie van de PG zich tot functioneringsgesprekken beperkt. Volgens de NVvR zijn er namelijk andere taken die de teamvoorzitter doorgaans uitvoert die, net als het functioneringsgesprek, mogelijk raken aan of schuren langs het rechterlijk domein. Te denken valt daarbij onder andere aan de toedeling van zaken en zaakstromen, het voorzitten van het rechtersoverleg, participatie in het landelijk overleg vakinhoud of bijvoorbeeld het aanwijzen van praktijkopleiders.

Over dergelijke onderwerpen bestaat in de praktijk veel verschil van mening en onduidelijkheid. De NVvR signaleert dat daardoor de acceptatie van met name de teamvoorzitter *niet*-rechter in het gedrang kan komen.

Vraag aan de PG

Onduidelijkheid over de afbakening van taken kan op de werkvloer belemmerend werken. Daarom heeft de NVvR de PG gevraagd of er in zijn visie naast het houden van functioneringsgesprekken nog andere taken zijn die voorbehouden zouden moeten blijven aan de (teamvoorzitter)rechter. De brief is als bijlage bij dit standpunt gevoegd. Inmiddels heeft de PG laten weten niet op het verzoek van de NVvR in te gaan. Hij schrijft de behoefte aan duidelijkheid over de afbakening van taken in de gerechten te begrijpen. “Het ligt echter in het licht van de wettelijke taakstellingen en de ontwikkelingen die thans in de Rechtspraak gaande zijn niet op mijn weg op de uitkomsten van deze discussie vooruit te lopen”, aldus de PG.

In zijn antwoord geeft de PG aan op de hoogte te zijn van de oriëntatie die momenteel plaatsvindt op “scenario’s die recht doen aan een goede invulling van de rol van de niet rechterlijke teamvoorzitter”. Het is met het oog op die oriëntatie en de discussies die op diverse gerechten op dit moment plaatsvinden dat de NVvR deze overweging aan u wil meegeven.

Mede gezien de conclusies uit het *visitatierapport van de Rechtspraak 2022-2023* en de *Verkenning werkdruk Rechtspraak en Openbaar Ministerie*, vindt de NVvR dat de aansturing van de Rechtspraak niet zonder getalenteerde en gemotiveerde gerechtsambtenaren kan. Een duidelijke inventarisatie, begrenzing en beschrijving van taken zou behulpzaam kunnen zijn om deze talenten ten volle te kunnen benutten. Zelf heeft de NVvR een (wellicht nog niet complete) eerste inventarisatie gemaakt van taken die de teamvoorzitter uitoefent. Die inventarisatie is ook als bijlage bij dit standpunt opgenomen.

Voor het goed functioneren van de teamvoorzitter – en daarmee voor het functioneren van de organisatie van de Rechtspraak – is het volgens de NVvR wenselijk dat er duidelijkheid komt over welke taken des rechters zijn (met het oog op het waarborgen van de rechterlijke onafhankelijkheid) en welke taken, en eventueel onder welke voorwaarden, ook door gerechtsambtenaren uitgevoerd kunnen worden. De NVvR vraagt daarom aan de Presidentenvergadering een meer uitgewerkt standpunt over de taken van de teamvoorzitter (niet-rechter) te formuleren. De NVvR zal daarbij graag uw gesprekspartner zijn.

Marc Fierstra
voorzitter